

Koleżanki i Koledzy,

w dziesięcioleciach powojennych postęp w medycynie nie ominął dermatologii. Zostało odkrytych szereg zjawisk leżących u podłoża chorób skóry, co przyczyniło się do opisanego lub wyodrębnienia wielu nowych jednostek i zespołów chorobowych. Niektórym z nich nadano nazwy łacińskie, nie utworzono jednak odpowiedników polskich, a w jeszcze większej liczbie przypadków zarówno w piśmiennictwie światowym, jak i w polskim operuje się jedynie nazewnictwem anglojęzycznym. Aktualne wymogi krajowego rynku wydawniczego wymuszają podawanie tych nazw w języku polskim. Stwarza to wiele problemów zarówno tłumaczom, jak i redaktorom naukowym, zwłaszcza wydawnictw książkowych. Często dochodzi do stosowania niejednorodnych określeń, mieszania pojęć, co bardzo utrudnia komunikację pomiędzy specjalistami oraz naukę dermatologii młodym lekarzom. W związku z powyższym Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego podjął próbę ujednoczenia polskiego nazewnictwa dermatologicznego.

Przedstawione zestawienie nie jest jednak pełnym słownikiem terminologii dermatologicznej, gdyż uwzględniono w nim tylko nazwy lub pojęcia stwarzające najwięcej problemów językowych. W kilku przypadkach zdecydowano się pozostawić dotychczas stosowane terminy lub nazwy, nie wprowadzając „nowotworów” językowych, w innych zaś zaakceptowano dwa powszechnie stosowane terminy polskie. Mamy nadzieję, że opracowanie to będzie pomocne zarówno tłumaczom, redaktorom, jak i autorom publikacji naukowych.

prof. dr hab. n. med. Jacek Szepietowski
prezes Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego
dr hab. n. med. Hanna Wolska, prof. nadzw. WUM
redaktor naczelna „Przeglądu Dermatologicznego”

Materiał do druku przygotował zespół: Hanna Wolska, Adam Reich, Mariola Pawlaczyk, Anna Górkiewicz-Petkow, po analizie uwag zgłoszonych przez poszerzony zespół Zarządu Głównego PTD działający w latach 2008–2012, w składzie (w porządku alfabetycznym): Zygmunt Adamski, Eugeniusz Baran, Maria Błaszczak, Grażyna Broniarczyk-Dyła, Ligia Brzezińska-Wcisło, Grażyna Chodorowska, Bożena Chodynicka, Magdalena Czarnecka-Operacz, Wiesław Gliński, Monika Kapińska-Mrowiecka, Andrzej Kaszuba, Cezary Kowalewski, Sławomir Majewski, Romuald Maleszka, Joanna Narbutt, Jadwiga Roszkiewicz, Lidia Rudnicka, Anna Sysa-Jędrzejowska, Jacek Szepietowski, Adam Włodarkiewicz, Anna Wojas-Pelc, Anna Zalewska-Janowska.

Termin międzynarodowy lub łaciński	Termin polski, niekoniecznie tłumaczenie
<i>acanthosis nigricans</i>	rogowacenie ciemne
<i>acne excoriée</i>	trądzik z wydrapania
<i>acne infantilis</i> (od 3. miesiąca życia)	trądzik niemowlęcy
<i>acne fulminans</i>	trądzik piorunujący
<i>acne neonatorum</i> (od urodzenia)	trądzik noworodkowy
<i>acne vulgaris</i>	trądzik zwyczajny lub pospolity
<i>acrodermatitis enteropathica</i>	XXX
<i>actinic cheilitis</i> (ang.) / <i>cheilitis actinica</i>	światłne zapalenie czerwieni wargowej
<i>actinic keratosis</i> / <i>keratosis actinica</i>	rogowacenie słoneczne
AGEP (ang. <i>acute generalized exanthematous pustulosis</i>)	ostra uogólniona osutka krostkowa
<i>anetodermia</i> / <i>atrophoderma maculata</i>	zanik plamisty skóry
<i>angioma stellatum</i>	naczyniak gwiaździsty
<i>angiokeratoma</i>	rogowiec krwawy
<i>angioma racemosa</i>	naczyniak groniasty
<i>ashy dermatosis</i> (ang.) / <i>erythema dyschromicum perstans</i>	XXX
<i>asteatotic dermatitis</i> / <i>eczema craquele</i>	wyprysk z wysuszenia
BCC (ang. <i>basal cell carcinoma</i>)	rak podstawnkomórkowy
<i>bromhidrosis</i>	poty złowonne
<i>cellulitis</i>	zapalenie tkanki podskórnej

Termin międzynarodowy lub łaciński	Termin polski, niekoniecznie tłumaczenie
<i>cheilitis glandularis simplex</i>	gruczołowe zapalenie czerwieni wargowej
<i>chromhidrosis</i>	poty barwne
<i>chronic actinic dermatitis</i> (ang.)	przewlekłe posłoneczne zapalenie skóry / przewlekły wyprysk z nadwrażliwością na światło
<i>chronic cutaneous LE</i> (ang.)	przewlekły skórny toczeń rumieniowaty
<i>clubbed nails / watch glass nails</i> (ang.)	paznokcie Hipokratesa
<i>cylindroma</i>	obлак
<i>dermatitis</i> (ang.)	zapalenie skóry / wyprysk
<i>dermatofibroma / histiocytoma / fibroma durum</i>	włókniak twardy
<i>dermatofibrosarcoma protuberans</i>	włókniakomięsak guzowaty
DLE (ang. <i>discoid lupus erythematosus</i>)	toczeń rumieniowaty ogniskowy / krążkowy
<i>dysplastic nevus</i> (ang.)	znięć dysplastyczne – histopatologicznie / atypowe – klinicznie
<i>elastosis perforans serpiginosa / keratosis follicularis serpiginosa</i>	rogowacenie mieszkowe pełzakowate
<i>eczema cruris / stasis eczema</i>	wyprysk podudzi
<i>eosinophilic pustular folliculitis / dermatitis</i> (ang.) / m. Ofuji	eozynofilowe, krostkowe zapalenie mieszków włosowych / ch. Ofuji
<i>epidermodysplasia verruciformis</i>	XXX
<i>eruptive pseudoangiomatosis</i> (ang.)	wysiewna naczyńkowatość rzekoma
<i>erythema chronicum migrans</i>	rumień przewlekły wędrujący
<i>erythema gyratum</i>	rumień kręty
<i>erythema gyratum repens</i>	rumień kręty pełzający
<i>erythema marginatum / erythema annulare rheumaticum</i>	rumień pierścieniowaty reumatyczny / rumień brzeżny
<i>erythema annulare</i>	rumień obrączkowy
<i>erythema annulare centrifugum</i>	rumień obrączkowy odśrodkowy
<i>erythema necroliticum migrans</i>	rumień nekrolityczny wędrujący
<i>erythrokeratoderma variabilis</i>	erytrokeratoderma zmienno- / różnopostaciowa
fakomatozy	fakomatozy / dysplazja neuroektodermalna
<i>fasciitis eosinophila</i>	eozynofilowe zapalenie powięzi
<i>fibroepithelioma</i>	włóknikonabłoniak / guz Pinkusa
<i>fibrosarcoma</i>	włókniakomięsak
<i>folliculitis decalvans</i>	wyłysiające zapalenie mieszków włosowych / zapalenie mieszków włosowych z łysieniem
<i>gingivitis acuta necroticans et ulcerans</i>	ostre martwicze i wrzodzące zapalenie dziąseł
<i>gingivitis marginalis</i>	brzeżne zapalenie dziąseł
<i>glomus tumor / glomangioma</i>	guz splotowy
<i>glossodynia</i>	pieczenie jamy ustnej
<i>glossitis mediana rhombica</i>	zapalenie pośrodkowe romboidalne języka
<i>granuloma teleangiectodes</i>	ziarniak naczyńkowy
<i>gustatory hyperhidrosis</i> (ang.)	pocenie smakowe
<i>haemangioma cavernosum</i>	naczyniak jamisty
<i>haemangioma planum / simplex / cherry angioma</i> (ang.)	naczyniak płaski
<i>hidrocystoma</i>	torbielak potowy
<i>hypomelanosis guttata idiopathica</i>	samoistny kropelkowaty zanik barwnika
<i>hyperkeratotic palmoplantar dermatitis / tylotic dermatitis</i> (ang.) / <i>eczema tyloticum</i>	wyprysk hiperkeratotyczny / modzelowaty
ILVEN (ang. <i>inflammatory linear verrucous epidermal nevus</i>)	zapalne linijne brodawkowate znięć naskórkowe
<i>juvenile plantar dermatosis</i> (ang.)	młodzieńczy wyprysk stóp
<i>keratoma / keratosis palmo-plantaris</i>	rogowiec dłoni i stóp
<i>keratosis lichenoides chronica</i>	rogowacenie liszajowate przewlekłe
<i>knuckle pads</i> (ang.)	palce poduszeczkowate

Termin międzynarodowy lub łaciński	Termin polski, niekoniecznie tłumaczenie
<i>koilonychia / spoon nails</i> (ang.)	koilonychia / wklęsnięcie płytki paznokciowej
<i>large patch parapsoriasis</i> (ang.)	przyluszczyca plackowata wielkoogniskowa
<i>small patch / plaque parapsoriasis</i> (ang.)	przyluszczyca plackowata drobnoogniskowa
<i>leiomyoma / mata</i>	mięśniaki gładkokomórkowe skóry
<i>lentigo solaris</i>	plama soczewicowata posłoneczna
<i>lichen striatus</i>	liszaj pasmowaty
<i>lichen nitidus</i>	liszaj lśniący
<i>lingua scrotalis</i>	język pobruzdowany
<i>livedo reticularis</i>	siateczkowate rozszerzenie naczyń
<i>livedo racemosa</i>	sinica siateczkowata
<i>lupus tumidus</i>	toczeń rumieniowaty obrzękowy
<i>lymphomatoid papulosis</i>	XXX
<i>mastocytoma</i>	ograniczona skórna mastocytoza
<i>neuroblastoma</i>	nerwiak zarodkowy / płodowy
<i>neurodermitis / lichen simplex chronicus / lichen Vidal</i>	liszaj prosty przewlekły / neurodermit
<i>nevus flammeus (port wine naevus)</i> (ang.)	znamię naczyniowe płaskie
NLE (ang. <i>neonatal lupus erythematosus</i>)	toczeń rumieniowaty noworodków
<i>necrobiosis lipidica</i>	obumieranie tłuszczowate
<i>onychoauxis</i>	paznokcie stwardniałe
<i>onychoatrofia</i>	zanik paznokcia
<i>onychodysplasia</i>	zaburzenie wzrostu płytki / dysplazja paznokci
<i>onychodystrophia</i>	zaburzenie wyglądu płytki / dystrofia paznokci
<i>onychodystrophia mediana</i>	dystrofia kanalikowa pośrodkowa
<i>onycholysis</i>	dystalne oddzielanie płytki paznokciowej / onycholiza
<i>onychomadesis</i>	proksymalne oddzielanie płytki paznokciowej / onychomadeza
<i>onychorrhaxis</i>	podłużne pobruzdowanie paznokci
<i>onychoschisis</i>	rozszczep paznokci
<i>onychotillomania</i>	navykowe skubanie paznokci / onychotillomania
<i>ophiasis</i>	łysienie wężykowate
<i>pachyonychia (congenita)</i>	(wrodzone) pogrubienie paznokci
<i>pagetoid reticulosis</i>	siatkowica pagetoidalna
<i>parakeratosis variegata / parapsoriasis lichenoides Brocq</i>	przyluszczyca siateczkowata
<i>paroxysmal finger hematoma</i> (ang.)	napadowy krwiak palców
<i>perioral dermatitis</i> (ang.)	okoloustne zapalenie skóry
<i>pili annulati, ringed hair</i> (ang.)	włosy obrączkowe
<i>pili bifurcati</i>	włosy rozdwojone
<i>pili incarnati</i>	włosy wrastające
<i>pili torti</i>	włosy skręcone
<i>pili moniliformes / monilethrix</i>	włosy paciorkowate
<i>pincer nails</i>	paznokcie rurkowe
<i>pitted keratolysis</i> (ang.)	keratoliza dziobata / punkcikowata
<i>pityriasis lichenoides chronica</i>	przyluszczyca liszajowata przewlekła
<i>pityriasis simple</i>	łupież zwykły
PLEVA (<i>pityriasis lichenoides et varioliformis acuta</i>)	przyluszczyca liszajowata ostra ospopodobna
<i>poikiloderma vascularis atrophicans</i>	poikiloderma naczyniowa zanikowa
<i>poliosis</i>	ograniczone odbarwienie włosów
<i>polycystic ovarian syndrome</i> (ang.)	zespół policystycznych / wielotorbielowatych jajników

Termin międzynarodowy lub łaciński	Termin polski, niekoniecznie tłumaczenie
<i>pretibial pigmented patches</i> (ang.)	ogniskowe przebarwienia przedgoleniowe
<i>primary irritant dermatitis</i> (ang.)	wyprysk z podrażnienia
<i>pruritic urticarial papules and plaques of pregnancy</i> (ang.)	wielopostaciowe osutki ciężarnych
<i>pseudolymphoma</i>	chłoniak rzekomy
<i>pseudomonilethrix</i>	włosy rzekomopaciorkowate
<i>pseudopelade</i>	łysienie rzekomoplackowate
<i>psoriasis guttata</i>	łuszczyca kropelkowa / łuszczyca drobnogrudkowa
<i>psoriasis vulgaris</i>	łuszczyca zwyczajna / pospolita
<i>pterygium</i>	skrzydlik
<i>punch biopsy</i> (ang.)	biopsja sztancowa
<i>pustulosis palmo plantaris</i> (ang.)	krostkowe zapalenie dłoni i stóp
<i>pyoderma vegetans</i>	piodermia bujająca
<i>rhinophyma</i>	guzowatość nosa
<i>rhinoscleroma</i>	twardziel nosa
SCC (ang. <i>squamous cell carcinoma</i>)	rak kolczystokomórkowy
<i>sinus pilonidalis</i>	zatoka włosowa
SLE (ang. <i>systemic lupus erythematosus</i>)	toczeń rumieniowaty układowy / narządowy
SCLE (ang. <i>subacute cutaneous lupus erythematosus</i>)	podostry skórny toczeń rumieniowaty
SSSS (ang. <i>staphylococcal scalded skin syndrome</i>)	gronkowcowy zespół oparzonej skóry / zespół czterech S
<i>Staphylococcal toxic shock syndrome</i> (ang.)	gronkowcowy zespół wstrząsu toksycznego
<i>starburst veins</i> (ang.)	żyły gwiaździste
<i>strophulus / lichen urticatus</i>	liszaj pokrzywkowaty
<i>subcorneal pustular dermatosis</i> (ang.)	podrogowa przewlekła krostkowa dermatoza / choroba Sneddena-Wilkinsona
<i>syringoma</i>	gruczolak potowy
<i>teleangiectasia macularis eruptiva perstans</i>	teleangiektazja plamista wysiewna stała
TEN (ang. <i>toxic epidermal necrosis</i>)	toksyczna nekroliza naskórka
<i>trachyonychia</i>	szorstkość paznokci
<i>trichodynia, scalp desthesia</i> (ang.)	bolesność skóry głowy / trichodynia
<i>trichomegalia</i>	przerost brwi i rzęs
<i>trichonodosis</i>	włosy węzłkowate
<i>trichoclasia</i>	łamliwość włosów
<i>trichorrhexis invaginata</i>	włosy bambusowate / rozszczep wgłobiony włosów
<i>trichorrhexis nodosa</i>	rozszczep węzłowaty włosów
<i>trichoschisis</i>	rozszczenie włosów
<i>trichotillomania</i>	nawykowe wyrywanie włosów / trichotillomania
<i>ulerythema ophryogenes</i>	rogowacenie mieszkowe czerwone bliznowaciejące
<i>uncombable hair syndrome</i> (ang.)	zespół włosów niedających się uczesać / nieuczesanych
<i>urticaria solaris</i>	pokrzywka słoneczna
<i>venus lake</i>	jeziorko żyłne
<i>xanthogranuloma</i>	ziarniak histiocytowy
<i>xanthoma</i>	kępki żółte
<i>xanthelasma</i>	kępki żółte powiek

XXX – te terminy proponujemy zostawić bez tłumaczenia

/ – te terminy proponujemy jako alternatywne